

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OLKT.

Vredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradsko štev. 17/I. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri čerkovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Številka telefona 592. — Računsko za ozemlje SHS: letna K 180, za pol leta K 95, za četrt leta K 50, mesečno K 20, za inozemstvo mesečno K 10 več. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 17. novembra 1921.

ŠTEV. 124.

Monopolizacija prometa z valutami in devizami.

Pretekli teden smo doživeli na denarnem tržišču presenečenje, na koje nismo bili nikakor pripravljeni.

Tečaj naše krone se je na vseh borzah znatno zvišal in kotira danes (14.) v Curihu 1.55 centimov, kar je gotovo razveseljivo dejstvo. Dolar, ki je dosegel v zadnjem času neverjetno višino 411 K je doživel — krah v pravem pomenu besede. Padcu dolarja so sledile tudi druge devize: London, Pariz, Curih in Trst. Gorostasni tečaji vseh tujih valut so padli in hipoma je prenehala ona divja spekulacija na hausse!

Do danes se je zamogla naša krona še obdržati na doseženi višini ter nadaljuje celo začeto pot ozdravljenja. Ali ji pa bo mogoče nadaljevati to svojo pot k zbolšanju, brez potrebne pomoči se strani vlade, to nam bo dokazala bližnja prihodnost.

Mislim, da mi ne bo nikdo, ki se le količkaj bavi z vprašanjem o naši valuti zameril, če trdim, da ni naša vlada dosedaj niti v najmanjši meri pripomogla k zbolšanju naše valute, da je nasprotno z merami, katere misli upeljati za ozdravljenje našega denarja, v stanu prekiniti že začeto valutno dviganje.

Namestnik finančnega ministra dr. Krizman je sklical pretekli teden konferenco večakov, da bi z njimi razpravljali o valutnem vprašanju. — Med ukrepi te konference je tudi monopolizacija prometa z valutami in devizami, ki naj se izvrši na ta način, da prevzame »Narodna banka« devize in valute na tržišču in jih stavi na dispozicijo državi za nakupovanje denarja v inozemstvu in izvoznicarjem za izplačilo njihovih obveznosti v inozemstvu.

S tem namerava naša vlada prepovedati vsem bankam trgovino s tujim denarjem ter uvesti monopol. Čisto jasno, da so se tej nakani vlade uprli vsi trgovski, obrtniški in gospo-

darski krogi sploh, kojim so dobro znane žalostne posledice takih nevarnih poskusov.

Ne smemo si pa misliti, da bi bila naša država prva, ki bi se lotila tega sredstva v boju za zboljšanje valute. Slične mere so se uvedle tudi v drugih državah s slabo valuto, toda niso rodile razun splošnega nezadovoljstva med trgovci, čisto nobenih plodov. Vrednost denarja je, neglede na mogoče dobro mišljeno organizacijo denarnih transakcij, stalno padala. —

Edina institucija te vrste, ki si prisvaja sicer jako neznaten in tudi to precej neupravičen uspeh, je bil »Istituto Nazionale per i Cambi con l'Esterio« v Rimu. Ker se bo naša vlada (če se ji posreči uresničiti projekte, s kojimi se sedaj bavi), najbrže opirala na to institucijo, zdi se mi vredno potrositi o tem par besedi.

Istituto Nazionale je bil ustanovljen v začetku leta 1918. Ko je za čas vojne tečaj lire neprestano padal, podvrgla je italijanska vlada vse transakcije z valutami in devizami imenovanim instituciji. Vsem, tudi največjim denarnim zavodom se je zabral promet s tujim denarjem. Od tedaj naprej so fungirali veliki denarni zavodi kot agenti Instituta, ter posredovali med njim in njihovo klijentelo pri nakupu deviz, ki so le-ti potrebovali za inozemska izplačila. —

Vsako prošnjo za nakaz tujega denarja, potrebnega za poravnave inozemskih obveznosti, se je moralo nasloviti na Istituto, ki je o vsaki taki prošnji sam odločal. Iz valutnih ozirov se je zabranilo vsako inozemsko izplačilo v domači valuti. Izvoz blaga se je dovolil le pod pogojem, da je podal izvoznik pismeno izjavo, da bo nakazal celo izkupilo za izvoženo blago ali Institutu, ali pa drugemu denarnemu zavodu, ki je bil temu podvržen. Devize, katere so na tak način prišle v posest denarnih zavodov, so se smele uporabiti le za kritje onih vsot, kojih izplačilo je dovolil Istituto in kojega se je moralo o tem istočasno obvestiti. Pri prodaji in nakupu so sme-

li denarni zavodi zaračunati le oficijelen tečaj, a za trud se jim je dovolila mala provizija. Ako je zavod dobil večje vsote nego so mu bile potrebne za kritje že dovoljenih transakcij njegovih klientov, je moral odstopiti preseže k Institutu, ki je te vsote nakazal drugim zavodom, kojim je dovolil nakupe v inozemstvu, a niso imeli dovolj valute na razpolago, da bi jih krili. — Ta centrala je imela tudi izključno pravico devizne trgovine z inozemstvom.

Res je, da je koj po ustanovitvi Instituta začel padati tečaj devize New-York, kar je bilo ravno za Italijo, z ozirom na ogromni tedanji uvoz iz Zedinjenih držav uprav življenjskega pomena, ter da je tečaj te devize sukcesivno padal od 9.40 do 6.37½, kjer se je zamogel tudi nekaj časa držati, toda ne glede na ta uspeh italijanske lire, so bili vsi pridobitni krogi proti devizni centrali. Koj po vojni se je dvignila splošna akcija, da se odpravijo vse vladne naredbe, katere so ovirale slobodno gibanje trgovcev pri sklepanju njih poslov in so bile mogoče le za čas vojne upravičene. Prva žrtva tega gibanja je bil Istituto Nazionale, ki je kot tak sicer še nadalje vegetiral, kojemu je bil pa odvzet ves upliv na devizni in valutni promet.

Iz tega sklepamo, da se niti v Italiji, kjer je imela centralizacija prometa z valutami in devizami vsaj navidezno nekaj uspeha, ta vladna organizacija denarnih transakcij ni preveč dobro obnesla.

Ukinitve prostega prometa z valutami in devizami bi zamogla naši trgovini neizmerno škodovati, kajti naš državni aparat je pretežek, da bi zamogel vstreči rastočim zahtevam, katere pojavlja v tem oziru razvoj našega prometa z inozemstvom. Monopolizacija prometa z valutami in devizami bi se smatrala v inozemstvu kot izigranje zadnjega sredstva, brez katerega nismo v stanu zabraniti popolno katastrofo naše valute in s tem bi izgubili tudi ono malo kredita, ki ga še danes uživamo.

Šanja čim večja obrestna mera in varnost vlog, ter odkazanje čistega dobička v dobrodelne in javnokoristne namene. Visoka obrestna mera bi bila najboljša vzpodbuda in odškodnina za varčevanje. V prvih časih so se v tujini v ta namen celo iz javnih sredstev ali prispevkov zasebnikov nabirala sredstva, da se zviša obrestna mera, vsaj za revnejše vrste vlagateljev, za katere se je polagoma ponekod določila neke vrste preferenčna obrestna mera, pri kateri je bil nekeje odločilen tudi poklic. Humanistično navdušenje je hitro ugaslo in praksa do neukusnosti poudarjanega človekoljubja je razočarala celo skrajne optimiste. Iz filantropnih težev izvirajoča hranilnična ideja se je srečala pozneje z razvijajočimi se socialnimi in narodnostnimi vprašanji. S humanistično idejo je propadlo tudi zanimanje za revnejše sloje in politično gibanje je zavelo tudi na polje hranilništva.

III. Avstrijski hranilnični pravilnik iz leta 1844 določa še, da mora v slučaju, da se dovolijo v pravih razmeroma večje vsote za vloge, obrestna mera kapitala po stopnjah padati. Zадnja vzorna pravila vsebu-

Fin. tajnik Mosetizh.

Neposredni davki v Čeho-slov. republiki.

(Konec.)

D. Posebna pridobnina.

Češka vojna doklada znaša tu:

a) pri delniških družbah, akcijskih družtvih, komanditnih družbah, na delnice, rudarskih združbah in družbah z omejeno zavezo 150%.

b) pri zadržgah, ki so ugodnostne po § 85. zakona o osebnih davkih 80%.

c) pri vseh drugih podjetjih, katerim se predpisuje posebno pridobnino 50%.

Mesto 150% ne vojne doklade, ki se pobira na osnovi davčnega zneska posebne pridobnine, se pa predpisuje pri podjetjih, navedenih zgoraj pod točko a), vojna doklada po 80%, ako znaša rentabilneta podjetja le kvečjemu 6%. Pri rentabiliteti podjetja od 6 do 12% se pobira vojna doklada od 90 do 140%. Pri nadaljni rentabiliteti imamo šele 130%no vojno doklado.

Pri nas se pobira poleg posebne pridobnine še:

a) 90%ni enotni državni pribitek in

b) 30%ni do 80%ni rentabilitetni pribitek.

E. Rentnina.

Tudi Čehi razlikujejo dvoje vrst rentnine. Ena se pobira na podlagi davčnih napovedi, druga se pa plačuje potom odbitka n. pr. po hranilnicah.

K prvi vrsti rentnine pobira Češka republika 100%no, k drugi vrsti pa 20%no vojno doklado.

Rentnina, ki se v Sloveniji pobira potom odbitka, ima pri nas 100 odstotni državni pribitek.

Pri rentnini, odmerjeni na podlagi napovedi, imamo pri nas pa še 170%ni enotni državni pribitek.

jejo izrecno še ta predpis. Vendar sta obe določbi ostali le teorija, ki nima v praksi nikake veljave. Hranilnice tega niso prakticirale, deloma vsled kompliciranosti dela, katerega bi povzročile padajoče obrestne mere, deloma pa iz enostavnega vzroka, da brez skrbne identifikacije imetnika hranilne knjižice ni mogoče nuditi ugodnosti samo potrebnim in vrednim. Konečno pa je socialnopolitična indifrentnost v sedemdesetih letih tudi dosegla svoj vrhunec. — Prvotno je imela določitev maksimalne vloge namen ohraniti hranilnice svojemu prvemu načelu dobrodelnosti. Pri Kranjski hranilnici je znašala najvišja dopustna vloga do l. 1866 1.000 fl., kakor je bila do prevrata še pri poštni hranilnici. Namen maksimiranja je bil eliminirati priliv kapitalistov z visokimi vlogami, ki bi bile doformirale hranilnice v fiktivne depozitne banke. Po letu 1866. je bila maksimalna vloga določena na 5.000 fl. in pred vojno pa že najdemo posamezne vloge, ki presegajo 95.000 K in s tem dajejo zavodu že kapitalističen značaj.

(Dalje prihodnjič.)

Kronika razvoja hranilnic.

Sestavil: I. Mohorič.

(Nadaljevanje.)

II. Napredek individualne varčnosti je tesno zvezan z zgodovino gospodarskega razvoja in napredka narodov, vendar delo drobne štednje je zasluga preteklega stoletja, ki je v primeru z drugimi dobami napravila primerno več, da bi postala plodonosna, dostopna vsem, da bi se razširila in privzgojila povsod. Varčnost je praktični izraz previdnosti in skrbnosti. Njen namen pa je lahko najrazličnejši, bodisi za kritje bodočih potreb, za zmanjšanje in zavarovanje proti morebitnim rizikom, ali končno v povečanje blagostanja in bogastva. Varčnost je meja konsumiranja, ki si jo določa vsak posameznik v svojem gospodarstvu in je rezultat moralne sile, zboljšati si gnotno stališče in zagotoviti moralne pogoje življenja. Smoter strnjenja pa je, pridobiti in ohraniti si v vseh slučajih gospodarsko neodvisnost. — Varčnost je predpogoj našega sodobnega razvoja socialnega stopnje-

vanja in gospodarskega pokreta — varčnost in delo sta najaktivnejša elementa gospodarske in socialne sekcije. Izolirana varčnost ostaja sterilna, ali vsaj ne doseže polnega učinka kot združena v gospodarskih organizacijah. Tipi gospodarskih institucij, da fruktificirajo individualne štednje, ki so v ozkem okvirju posameznega gospodarstva večidel nezmožne nadaljnega razvoja, so različni, kakor so raznoteri cilji, katerim so namenjene. En del je podlaga kolektivnemu, javnemu podjetništvu in napravam, drugi del se kumulira v hranilnicah, ostanek v zavarovalnicah in zadružnih napravah. V okvirju te študije se omejujemo na organizacijo hranilnic in njih gospodarsko vlogo.

Pravi namen hranilnice je bil, kakor je razvidno iz razvojne kronike, dati marljivim nižjim in srednjim slojem denarno organizacijo, kjer bi lahko varno nalagali svoje denarje, in preskrbeti privarčenemu kapitalu primerno obrestovanje. Cel princip hranilničnega tipa se je sukal okrog interesenta, vlagatelja, oziroma socialne skupine interesentov. Naravno, da je bila človekoljubna rešitev vpra-

F. Dohodnina.

Dohodnina ima pri nas, kakor tudi v Češki republiki tele ustavne dele:

- a) temeljni znesek,
- b) samsko doklado,
- c) vojno doklado.

Podlaga za vojno doklado je v vseh slučajih temeljni znesek na dohodnini plus samska doklada.

Vojna doklada znaša v Sloveniji 30% do 120%. Najvišja vojna doklada se pobira šele pri dohodkih nad 200.000 K.

Pri Čehih imajo za davčno leto 1921. bistveno zvišano vojno doklado. Pri dohodkih 6000 K do 7200 K znaša n. pr. 20%. Čim višji so dohodki, tem višji je tudi odstotek vojne doklade. Pri dohodkih po 40.000 kron letno, imajo Čehi že 80%no doklado. Pri nas znaša vojna doklada pri tem znesku le 50%. Pri 200.000 kron do 250.000 K imajo Čehi že 190 odstotno doklado. Ako ima davčna stranka 900.000 K do 1.000.000 K dohodkov, plača že 310%no vojno doklado. Pri 9.000.000 K do 10 milijonov kron se pobira 530%na doklada. Od dohodkov 18.000.000 K do 20 milijonov kron in še več se plača 590 odstotna vojna doklada.

Zanimivo je vedeti, v koliko konsumira dohodnina in češka vojna doklada obdačene dohodke n. pr. po 7.000.000 K.

Ako bi imeli dohodkov po 7 milijonov kron, tedaj bi plačali na temeljnem znesku dohodnine 466.960 kron, na 15%ni samski dokladi 70 tisoč 44 K. Skupaj torej 537.004 K.

Na 50%ni čehoslovaški vojni dokladi, ki odpada na obdačene dohodke po 7.000.000 K plačamo 2 milijona 685.020 K. Celotni znesek dohodnine bi torej znašal 3.222.024 K.

Dohodnina s samsko in vojno doklado konsumira na Češkem pri 7.000.000 K skoro polovico celoletnega zneska na dohodkih. Pri nas bi znašala dohodnina le 1.181.408 K 80 vinarjev.

Obravnavati nam je še končno:

G. Tantijemni davek.

Ta davek je pri Čehih dejansko ravno tako visok kakor pri nas. Čehi pobirajo namreč od 10%nega tantijemnega davka 200%no vojno doklado. Mi imamo pa 15%ni tantijemni davek a zato pa le 100%ni enotni državni pribitek. Davčno breme je torej eno in isto, t. j. 30% izplačanih tantijem.

Poleg vojnih dokladov pa vsebuje uvodom navedeni češki davčni zakon celo vrsto določb, ki obravnavajo razna davčna vprašanja.

Najvažnejše je tole:

Na vojne pribitke se ne pobira nikakih dokladov za avtonome oblasti. Tudi pri nas se tega ne stori.

Prizivni rok zoper vojne doklade znaša 30 dni. Mi imamo le 15 dnevni prizivni rok v davčnih zadevah.

Vojne doklade zapadejo v plačilo v onih rokih kakor oni državni davki, na katere odpadejo. Vendar vsebuje zakon razne olajšave za vplačilo onih vojnih dokladov, ki so do dne objave davčnega zakona že zapadle. Drugih določb ne omenjamo, ker so le lokalnega pomena.

Kakor so se bralci iz vsebine tega članka lahko prepričali, davčna bremena tudi v drugih državah niso nižja kakor pri nas. Nasprotno, davki n. pr. pri dohodnini presegajo v Čehoslovaški republiki daleko našo dohodnino.

To je tem hujše, ker imajo tuje države v nekaterih slučajih poleg višjih davčnih bremen tudi še premoženjsko oddajo, katere mi ne poznamo.

S tega stališča so torej pritožbe glede višine davčnih bremen pač ne utemeljene.

Zakupne in najemne pogodbe.

(Predpisi o kolkih).

Te vrste pogodb so podvržene pristojbini samo takrat, ako se nare-

di gledé njih kaka listina. Za tako listino velja v zmislu taksnega in pristojbinskega pravilnika pa že tudi običajna korespondenca. Po avstrijskih predpisih je bilo plačati pristojbino po lestvici II. ter se je morala plačati v kolkih samo takrat, ako ni znašala več nego 50 kron.

Po novih predpisih (tar. post. 14) je plačati takso od vrednosti zakupa, torej od najemnine, z 1%.

Najemnino je izračunati seveda ne samo za eno leto, temveč tako, kakor smo navedli v št. 107 in 110 našega lista, za vso dobo najema ali zakupa.

Pri najemih do 10 let, se vzame torej ona najemnina, ki se izračuna za vsa leta, pri najemih preko 10 let se vzame desetletna najemnina pri najemih za čas, dokler živi ena oseba, tudi desetletna, pri najemih za čas, dokler živita dve ali več oseb, pa petnajstletna najemnina. Če se glasi najem za vedno, ali pa dokler bi obstajala kaka korporacija ali kak zavod, je vzeti dvajsetkratno najemnino. Če je pa čas najema v pogodbi na kak drug nedoločen čas pogojen, je vzeti triletno najemnino.

Najemnino je izračunati torej za navedeno število let ter jo je okrožiti, če treba na polnih 40 K (glej Trg. list, št. 98), ter se potem vzame 1% kot pristojbina.

Plačati se mora ta pristojbina sedaj prav v vseh slučajih v kolkih in sicer na ta način, da se piše prva vrsta besedila (nikdar pa ne nadpis) čez kolek, tako kakor n. pr. pri priiznanicah in računih.

Če ima najemnik razun prave zakupnine (najemnine) plačevati še kake druge pristojbine, ki bi jih moral drugače trpeti zakupodajalec sam (n. pr. popravila, davke), je prišteti vrednost teh dajatev obenem k najemnini.

Ker se sklepajo zakupnine in najemne pogodbe navadno brez sodelovanja notarjev in je naprava te vrste listin sploh udomačena, ne bo odveč, ako navedemo nekoliko primerov glede kolkovanja.

1. A. in B. skleneta gledé neke hiše najemno pogodbo. Najemnina znaša na leto 8000 K. Pogodba velja samo za 6 let.

Pristojbino je odmeriti od 48.000 kron z 1% torej s 480 K.

2. A. in B. skleneta zakupno pogodbo glede nekega zemljišča za 12 let. Najemnina znaša 2000 K. Razem tega mora obdelati najemnik zakupodajalcu vsako leto še njegovo njivo, kar se ceni na leto na 200 K.

Celotna najemnina znaša torej na leto 2200 K. Vzame se samo desetkratni znesek, to je 22.000 K. Pristojbina znaša 220 K.

3. A. in B. skleneta najemno pogodbo proti tri mesečni odpovedi, torej na nedoločen čas. Najemnina znaša na leto 3000 K.

Pristojbino je računati od triletnega zneska, torej od 9000 K ter znaša 90 K.

4. A. in B. skleneta najemno in zakupno pogodbo. Najemnina znaša na leto 1200 K. Razem tega mora plačati namesto zakupodajalca zemljiški in hišni davek, ki znaša na leto (računjeno vsaj po približni ceni) 470 kron. Pogodba je sklenjena samo za 2 leti.

Celotna najemnina znaša na leto 1670 K, za 2 leti 3340 K. Odmerno podlaga je okrožiti na polnih 40 K, to je na 3360 K. Pristojbina znaša 33 K 60 vin.

Če bi se zakupna ali najemna pogodba ne kolkovala, je pred sodiščem sicer še vedno veljavna, toda sodišče listine v smislu pristojbinskih določb ne sme vzeti prej v poslovanje, dokler ni plačana zanjo redna pristojbina, petkratna kazen in taksa za kazensko razsodbo.

V nekatere zakupne in najemne pogodbe se sprejme tudi določilo, da se smejo zakupne in najemne pravice na posestvo zemljiščno zavarovati (vknjižiti). Za tako dovoljenje, da se sprejme kar v zakupno ali najemno listino, ni plačati nikake posebne pristojbine. Če bi se pa tako dovoljenje napravilo v posebni listini, bi se morala kolkovati ta še po-

sebej zopet od vse vsote, in sicer po lestvici II.

Zakupne in najemne pogodbe, ki obsegajo tudi dovoljenje, da se smejo zakupne in najemne pravice zemljiščno zavarovati, morajo biti legalizirane (pri sodišču ali pa pri notarju). Za overitev podpisa je plačati kolek za 5 dinarjev.

Razvoj železniškega omrežja v Sloveniji.

(Nadaljevanje.)

Prvotno je zastopal italijansko vlado pri pogajanjih Horac Landau, pozneje finančni ravnatelj Cavallier, ki se je neprestano v Rimu ali Milanu udeleževal komisij za preskušnjo materiala in prevzemanje stavb, da bi na licu mesta preprečil vsako diferenco, ki bi grozila nastati. Cela podražljiva akcija je le polagoma napredovala in sredi 1. 1879 je bila italijanska vlada še 26 milijonov dolžna. O polnoči 1. julija 1878 je prešel ves promet na italijanskih progah v državno železnično upravo. Na drugi strani pa so se južni železnici nudili novi izgledi vsled okupacije Bosne in Hercegovine. Prvi projekti hrvaške proge južne železnice segajo preko ustavne dobe nazaj. Že 1. 1845. je projektiral konsorcij veleposelnikov stavbo železnice Sisek-Zagreb-Karlovac in 1850 so zaupniki konsorcija oddali banu pl. Jelačiču prošnjo za stavbo konjske železnice iz Karlovca k Adriji na državne stroške. V prihodnjem letu je bilo podeljeno dovoljenje za trasiranje železnice od Zidanega mosta v Zagreb in odtod na eno stran na Sisek, na drugo v Karlovac. Čisto na koncu ere državnega železništva, v letu 1855 je bila dekretirana stavba proge Zidanmost-Zagreb na državne stroške. — Preokret železniške politike leta 1856 je prekinil vsa dela v tej smeri. — Koncesijo za hrvaško-ogrske proge si je pridobila zajedno s prekupom tržaške proge družba južne železnice, ki se je ob začetku šestdesetih let intenzivno lotila zgradbe in otvorila posamezne dele v sledečem sosledju:

24. aprila 1860 Pragersko-Kaniža 110 km;

1. junija 1860, Uj Szöny-Székesfehérvár 80 km;

1. aprila 1861, Kaniža-Budimpešta 220 km;

1. oktobra 1862, Zidanmost-Zagreb-Sisak 125 km;

21. septembra 1865, Kaniža-Sopron;

20. novembra 1871, Kaniža-Srebišče-Barč.

Podrobni razvoj obeh skupin, ogrskih in tirolskih prog južne železnice, interesira naše ozemlje le v nekaterih vprašanjih, h katerim se še pozneje vrnemo.

Interes za stavbo železniške linije ob Dravi na Koroškem je prvič izražen v sklepu koroških stanov z 1. 1856, ki daje iniciativo za stavbo železnice, ki bi šla preko drže in se odcepila k morju. Po vzoru drugih interesentov so osnovali koroški aristokratje 14. marca 1856 l. v ta namen osrednji železniški komite, katerega član so bili grof Turn pl. Valle-Sassina, grof Lodron, A. pl. Rosthorn, grof Goess in bankir Oppenheim ter vložili prošnjo za podelitev predkoncesije. Z najnovejšo odredbo z dne 24. oktobra 1856 jim je bila podeljena koncesija za progo Maribor-Beljak-Brixen s stransko progo iz Beljaka do najpripravnejše zvezne točke železnice iz Verone v Gorico. Pri določitvi definitivne trase pa so se začeli med podjetniki spori in prepiri glede trase in rentabilitete. Kljub temu je bila koncesija 9. januarja 1857 podeljena in so bila 17. marca odobrena pravila za železniško družbo »c. kr. koroške železnice«. Spori so se med tem le še poostрили in interesenti so pretiravali svoje zahteve tako daleč, da se je konstituiranje delniške družbe razbilo. Nato je 23. septembra 1. 1858 osrednji odbor vladi vrnil koncesijo in prospeh južne železnice, ki si je pri odkupu skušala v koncesij-

ski listini zagotoviti kar najbolj močnega široko vplivno sfero na južni strani Alp ob sredozemskem morju.

V letih 1859 do 1873 sta bili dograjeni za prometno politiko naših provinc zelo važni in bistveni zvezi, namreč obdravska koroška transversalka od Maribora preko Celovca in Beljaka do Gornjega Dravograda in zveze s Kvarnerskim zalivom in ogrskim pristaniščem Reko. Obe progi sta bili naštetii v programu obveznega razširjenja južnih prometnih prog v § 2. koncesijske listine z leta 1858. Nova situacija, katero je ustvaril mir in nagodba z 1. 1868 in ki je prometno izolirala avstrijsko obrežje na obe strani na ozki tržaški del in poknežno grofijo Tirolsko od ostalih provinc — je bila povod, da je vlada vkljub velikega števila nerešenih problemov, urgirala z vso energijo stavbo obeh zvez, da spoji z železniško zvezo strateško eksponiran in irredentistični tridentinski teritorij in zveze tudi Reko, kjer se je začel uveljavljati ogrski režim z zaledjem. Finančni in politični predpogoji koncesije so se bili medtem močno spremenili in z njimi tudi stališče podjetja napram državni upravi. Tozadevna pogajanja so peljala k sklepu pogodbe z dne 13. aprila 1867 in daljšim podrobnim razpravam o zahtevah te družbe.

(Dalje prih.)

Bilančna diferenca.

Gotovo se bode marsikateri čitatelj lista vprašal, kaj pa je to zopet! Pri nas dvostavno knjigovodstvo še ni močno razširjeno in zagadatelj ni veliko knjigovodjev ali tudi trgovcev, kateri bi se mučili z diferenca, katere se kaj rade pokažejo med glavno knjigo in pomožnimi knjigami. — Posebno velika zaloga diferenc je saldakonti (kontokorent-knjiga). Skupna vsota saldov te knjige se malokedaj strinja s saldom glavne knjige. Pisec tega, se je sam nekoč trudil cel teden, štiri noči ni spal vsled iskanja pomote in vkljub tolikemu naporu je končno le še ostala razlika okoli 119 kron, katere ni bilo možno najti na noben način. Vsi drugi pošteti v glavni knjigi se navadno strinjajo s pomožnimi knjigami, le pošteti dolžnikov, upnikov in oseb v glavni knjigi kaj radi nagajajo knjigovodju in skoraj nikoli nečejo izkazati tistega zneska, katerega izkazuje knjiga upnikov ali dolžnikov. Vprašati se moramo, zakaj ravno ti pošteti in skontri tako radi nagajajo, zakaj se ravno v teh dogajajo pomote itd.

Odgovor ni ravno tako enostaven, ker je vzrokov več. Prvi in tudi največji povod k pomotam je ravno škonto, potem razni odbitki za embalažo, bonifikacije, rabat itd. Potem se vrnemo pomota tudi v tem, da se kak znesek vpiše na napačni pošteti, n. pr. znesek, kateri spada na pošteti dolžnikov, pride na pošteti upnikov in narobe. Razlika lahko sestoji iz raznih zneskov, ali je tudi vsota več poštevalov ali pa je tudi le diferenca pomot na več poštevih.

Iskanje difference je jako zamudno in sitno, kar se posebno čuti ob zaključku poslovnega leta.

Predvsem se mora strogo primerjati glavno knjigo s pomožnimi knjigami, kolacijonirati se mora (punktirati) znesek za zneskom, seštejejo se zopet vsi pošteti, se primerja knjiga dolžnikov in upnikov z dotičnim poštevom v glavni knjigi, da se približno vidi, če ni kak znesek na napačnem poštevu. Ako je diferenca na obeh poštevih enaka, je kak znesek vpisan napačno na nepravilni pošteti. S tem pregledovanjem, primerjanjem in z zopetnim seštevanjem bode najbrže mogoče najti večino difference. Če še kaj ostane in diferenca ni velika, se navadno ta poravnava s poštevom izgube in dobička. Če pa je diferenca večja, tedaj pa si praktiki ustvarjajo nov pošteti, novo aktivno ali pasivno postavko, kakoršna je pač diferenca in se poslužijo pošteva bilančne difference. To je tisti grešnik, kateri mora požreti vse difference, in kateri figurira v bilanci

kot stanjska postavka. Po zaključku se zopet otvori in obstoji tako dolgo, dokler se diferenca ne najde in tako izgine sam od sebe, ali pa se ga spravi iz sveta in iz knjig, s pomočjo izgube in dobička.

Ta pomoček pa se lahko rabi le v podjetju posameznika. V društvenih podjetjih, potem v združenih in delniških podjetjih, pa se tak pripomoček nikakor ne priporoča, ker tam je vdeleženih več oseb in bilanca mora izkazati natančno imetje, natančen dobiček in izgubo. Tam pač treba toliko časa iskati, da se dobi diferencja. Mora se jako paziti pri vknjiževanju. Posebno pozornost pa se mora posvečati raznim odbitkom.

Izvoz in uvoz.

Uporaba starih živinskih potnih listov. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: »Finančno ministrstvo je dovolilo, da se smejo do 1. januarja 1922 uporabljati še stari živinski potni listi s pogojem, da se jih dokolkuje do vrednosti po tarifni postavki 110 začasnega zakona o državni trošarini, taksah in pristojbinah z dne 27. junija 1921 (Uradni list št. 100) in da oblastvo kolke uniči in pristavi predpisano klavzulo.

Uredba o zaščiti grške valute. Trgovcem se sedaj dovoljuje izvoz blaga iz Grške v Jugoslavijo le pod tem pogojem, da plačajo za izvoženo blago tujo dobro valuto ali devize. Prejšnja uredba se je zadovoljevala s tem, da se je uvozil v Grško odgovarjajoči ekvivalent blaga.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

»Komercijal« trgovska d. d. v Subotici. Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo pravila trgovske delniške družbe »Komercijal« s sedežem v Subotici. Delniška glavnica znaša 250.000 dinarjev in je razdeljena na 250 komadov delnic po 1000 din.

Razid društva. Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko se je prostovoljno razšlo.

Nemško - jugoslovanska trgovinska pogodba. Na seji ekonomsko - finančnega komiteja ministrov je bilo sklenjeno, da se sprejme ves materielni del pogodbe, medtem ko se politični del da ministru notranjih del v pregled. Zastopnik nemškega poslanika je izjavil, da ima od svoje vlade nalog, da vsak hip podpiše pogodbo, na kateri sta zainteresirani obe državi.

Vino na Madžarskem. Kakovost vina je izvrstna. Češki in avstrijski vinški trgovci so do sedaj kupili le male količine. Cene vinu so po raznih krajih različne in sicer v nekaterih krajih 18 do 24 kron, v drugih pa 28—40 kron.

Industrija.

Podržavljenje šumske industrije Steinbeisovega podjetja. V ministrstvu za trgovino in industrijo se bo vršila anketa, ki bo proučevala vprašanje podržavljenja celokupne šumske industrije Steinbeisovega podjetja v Bosni.

Tvornica, ki izdeluje olje iz makovih semen. V Kavadaru ustanavlja Milan Veljković tvornico, ki izdeluje olje iz makovih semen.

Spisek celokupne avstrijske strojne industrije. Pod tem naslovom je izšla knjiga, ki bo tudi našim trgovcem v veliko korist. Knjiga, ki vsebuje naslove na nemškem in francoskem jeziku se dobi pri Robno-Prometnem uradu Avstrijske Republike; Knez Mihajlova ulica št. 18, po ceni 5 din.

Denarstvo.

Naredba o devizah in valutah. Na podlagi rezultatov konferenc z zastopniki trgovskih zbornic in obih borz je vlada izdelala naredbo in jo predložila finančni sekciji zakonodajnega odseka v razpravo. Na seji je po dolgi debati sekcija sklenila, da imej naredba samo dva člena, od katerih se glasi: § 1. Ministrski svet se pooblašča, da potom odloka regulira promet z devizami in valutami. 2. Razveljavijo se vse dosedanje naredbe, ki so bile izdane glede prometa z devizami in valutami.

Državna hipotekarna banka. Upravo fondov se namerava spremeniti v

državno hipotekarno banko. To vprašanje ima sedaj v pretresu zakonodajni odbor. Ta banka naj bi prevzela tudi vsa cerkvena in samostanska imetja.

Podružnica Slovenske eskomptne banke v Slovenjgradu. — Slovenska eskomptna banka v Ljubljani je otvorila podružnico v Slovenjgradu.

Poštni čekovni zavod v Ljubljani objavlja vsem svojim računomoetnikom in vsemu občinstvu, da je gospod minister za pošto in brzojav s svojim odlokom z dne 5. novembra 1921, br. 69.496 dovolil, da smejo čekovni zavodi in poštne hranilnice izstavljanje čekovne nakaznice za zasebne stranke do 20.000 dinarjev, za drž. oblastva pa do 100.000 dinarjev. Na podlagi citiranega odloka smejo zasebni računomoetniki izstavljanje čke za izplačila v gotovini, kateri se izvrše potom čekovnih nakaznic, odslej naprej do zneska 20.000 dinarjev, drž. oblastva pa do zneska 100.000 dinarjev. Na dom se bodo pa kakor doslej dostavljale čekovne nakaznice z denarjem le do zneska 1.000 dinarjev.

Carina.

Povračilo pristojbin. Vsi oni, ki so svoječasno plačali takso za izvoz drv pa jih niso izvozili, dobe plačane zneske povrnjene. Prošnji, ki naj se vložijo najkasneje do 30. t. m. pri ministrstvu trgovine in industrije je priložiti: potrdilo carinarice, da prošilec ni izvozil ničesar ali le en del, potrdilo, da je taksa plačana in potrdilo devizne centrale, da je bila valuta osigurana.

Pošiljke zlata in srebra. Naredba ministrstva financ določa, da se mora vsaka pošiljka zlata in srebra, ki gre preko našega ozemlja, bodisi da vsebuje denar ali predmet, da se pošilja po pošti ali prevaža kakim drugim potom, deklarira pri prvi carinarnici, ker bo sicer zaplenjena.

Kaj so nesortirane krpe. Ministrstvo financ je objasnilo stavljen vprašanje, kaj se razume pod nesortiranimi krpami tako, da se štejejo one krpe za nesortirane, med katerimi se nahajajo tudi volnene krpe.

Davki.

Davek na imovino. V finančnem ministrstvu razpravljajo o načrtu zakona glede davka na imovino, ki bi znašal 1 do 3 odstotke. Del dohodkov tega davka se ima odkazati v kritje dolga pri Narodni banki, del pa za bilanciranje budžeta pro 1922.

Promet.

Konferenca v Portorose. Iz Portorose se poroča: Podkomisija za brzojav in telefon je prišla do sporazuma, da se vzpostavijo nekatere važnejše brzojavne zveze, tako n. pr. med Beogradom in Dunajem ter Bukarešto in Dunajem. Podkomisija za železniški promet je sklenila, da se obmejne postaje, doslej za promet z blagom zapre, zopet odpro in se vzpostavijo direktni mednarodni tarifi za potnike in blago. Na obmejnih postajah se nadalje poenostavijo razne formalnosti policijskega in carinskega značaja.

Izpopolnitev železniškega materiala. Sklenjena je z Nemčijo pogodba za dobavo 2200 zaprtih in 1700 odprtih vagonov. Ti vagoni se bodo pričeli izdelavati, kakor hitro odgovori naše ministrstvo za promet, da se strinja z nastavljenimi cenami. Celokupna vrednost teh naročil znaša okoli 1700 milijonov mark. Ta vsota se ima odpisati od fonda naših zahtev v Nemčiji, tako, da bi naša država ne plačala ničesar v gotovini za ves dobavljeni vozni park.

Otvorjen promet z Madžarsko. Ravnateljstvo Južne železnice razglašja: 15. novembra se je zopet otvoril promet z Madžarsko preko Kotoribe.

Čehoslovaška je obnovila promet z Madžarsko. Čehoslovaška je vzpostavila promet z Madžarsko.

Nove poštne znamke. Nove poštne znamke za porto po 10, 30 in 50 para po 1 in 2 dinara so prišle v promet. Izdelane so v državni tiskarni v Beogradu. Porto znamke ljubljanske emisije se takoj vzamejo iz prometa.

Prometne omejitve. Ravnateljstvo južne železnice poroča: Sprejemanje kosovne robe in robe v vozovnih nakladah za postajo Matzleinsdorf loco je do nadaljnjega ukinjeno. Izvzet je kot kosovna roba blago v teži do 200 kg za pošiljko, v vozovnih nakladah ono blago,

ki je navedeno v seznamu blagovnih potrebščin v točkan 1, iz točke 3 premog, 4a, 5, 6, 17a in 34. Transportna dovoljenja izdaja obratno ravnateljstvo j. ž. na Dunaju. — Sprejemanje pošilk v vozovnih nakladah za postajo München-Ort in tranzit je ustavljeno. Izvzeto je: živat, gnojila in premog. — Ponavljamo, da se zahteva za pošiljke na Poljsko in v tranzitu čez Poljsko v Romunijo transportno dovoljenje obratnega ravnateljstva j. ž. na Dunaju in ravnateljstva zveznih železnic Wien Nordost.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Dobava mesa. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se sklenejo dne 26. novembra 1921 predpoldne v intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani pismene neposredne pogodbe zaradi osiguranja mesa za čas od 1. januarja do 30. junija 1921 za garnizije v Mariboru, Celju, Ptuj in Slovenski Bistrici. Predmetni oglaš je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, pri vojnem okrogu v Celju in Mariboru ter pri komandantu mesta v Slovenski Bistrici in Ptuj interesentom na vpogled.

Dobava perila. Komanda V. žandarmerijske brigade v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da želi nabaviti perilo za orožnike. Interesenti, ki bi se za tako nabavo interesirali, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani natančnejše podatke in si morejo pogledati vzorce blaga, iz katerega naj bi se perilo izdelalo.

Pristojbine za vizum izpričeval o izvoru pri francoskem konzulatu v Zagrebu so sledeče: za vizum izpričevala o izvoru 20 franc. frankov in legalizacija dotičnega računa 12 franc. frankov.

Zastopstvo za izvoz vsakovrstnega lesa v Svico, na Francosko, v Belgijo in na Angleško bi rada prevzela neka francoska tvrdka. Naslov dobe interesenti v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

4 mlinski kamni za mletje ajde so v artilerijski delavnici tukajšnje divizije na prodaj. Interesente si morejo omenjene kamne ogledati in staviti svoje ponudbe za odkup.

Dobava, prodaja.

Nabava kožuhov. Obratno ravnateljstvo Južne železnice v Ljubljani bo nabavilo za svoje uslužbenca ca. 800 dolgih in 1500 kratkih kožuhov s sukneno prevleko. Interesentje naj predložijo svoje oferte obratnemu ravnateljstvu; odd. III/4 Ljubljana, kjer dobijo potrebna navodila.

Trgovski register.

A. Vpisi v trgovski register. (Uradni list št. 136.) I. Vpisale so se nastopne firme: Vodopivec & Ivanuš, trgovina z mešanim blagom, Leskovec pri Krškem. Cerar & Komp., trgovina z deželnimi pridelki, Ljubljana. M. Franzl in sinovi, izdelovanje pletenin na tvorniški način in trgovina s pleteninami na drobno in na debelo, Ljubljana. Ing. Lavrenčič & Co., Ljubljana, stavbeno podjetje v Ljubljani. »Ostrina«, družba z o. z. v Ljubljani; obratni predmet: tvorniško izdelovanje in trgovanje z žagami, strojnimi noži in drugimi orodji, stroji in tehničnimi potrebščinami. »Triglava«, jugoslovanska izdelovalnica perila, Genica & Drago Vojska, Ljubljana. Izbrisali sta se nastopni firmi: Prva jugoslovanska tovarna za usnje in čevlje, družba z o. z. na Bregu pri Ptuj. Vsled preosnove v delniško družbo s sedežem v Ljubljani. L. Gerkman, Ljubljana, prodaja usnja. Vsled opustitve trgovine. B. Vpisi v združni register. 4. Vpisale so se nastopne zadruge: Besedilo firme: Elektrarna na Dobrovi pri Ljubljani, r. z. z o. z. Jugoslovanska gospodarska unija v Ljubljani, r. z. z o. z. Zadrugi je namen, da pospešuje gospodarstvo, trgovino in obrt združnikov. Osrednja vi-narska zadruga za Jugoslavijo, registrirana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani

Razno.

Mir med Ameriko in Nemčijo. — Predsednik Harding je 14. t. m. podpisal proklamacijo, s katero se vzpostavlja mir med Ameriko in Nemčijo.

Monopol na vžgalice v Italiji se ukine. Finančno ministrstvo namerava odpraviti monopol na vžgalice, zato pa bodo tovarne vžgalic plačevale državi primeren davek.

Tržna poročila.

Poljski pridelki.

Poročilo s trga s poljskimi pridelki. Padanje tuje valute, posebno italijanske lire, švicarskega franka in čehoslovaške krone je naglo streznilo lastnike poljskih pridelkov, tako da so pripravljali prodati vsaj del svojih zalog. Prepričali so se, da so cene dosegle vrhunec in da se ne bodo več dvigale. Pšenica notira 1200—1230 K, dočim stane moka 0 18 do 18.40 K, moka za kuho 17—17.40 K, in krušna moka 15—15.50 K. Za staro koruzo vlada posebno veliko zanimanje, ker so konzumentom zaloge pošle. Cena stari koruzi je 1100 K. Nove koruze je na trgu malo, deloma zato, ker so ceste do postaj po dežju slabe. Tudi oves se slabo prodaja. Fižol se zanemarljivo kupuje ga le domači konzum. Tendencia je živahna in če bi se le uredil promet, bi se tudi cene uredile.

Novosadska produktna borza z dne 9. t. m.: Pšenica: sremska zaključek 1250, srbska 1240 (blago); rž: baška 1090 (blago) 1070 (denar); krmilni ječmen: baški (64 kg) 1000 (blago), zaključek 980, (66/67 kg) 1000 (blago), banatski (63 kg) 940 (blago), zaključek 900; oves: sremski 815 (blago), zaključek 815; koruza: baška stara 980 (denar), nova 890 (blago), banatska nova 850 (blago), zaključki 830—860, november 850 (blago), zaključek 845, november—december zaključek 885, december 880 (blago) zaključek 875, sremska stara 1000 (blago), nova, december 900 (blago) zaključek 900, januar 930 (blago) zaključek 920, banatska koruza v storžih 640 (blago) 620 (denar); otrobi: srbski z vrečo zaključek 530; fižol: beli novi 1150 (blago) 1140 (denar); svinjska mast: netto ab Srem 6800 (denar) zaključek 6800. Tendencia čvrsta.

Kolonijalno blago.

Sladkor: London: po cwt: West Indian crystall. ab skladišče 43/—, Tates Brownish bis good coloury pieces 36/—, Lyles yellow crystals 4/49, Muscavadoes 38/—, Tates castor 52/9, cubes 55/6, crushed 51/9, granulated 50/3, and white 44/9, Lyles no. 2 granulated white 49/9.

Kakao: Marsilja: po 50 kg v frankih: Bahia fair 125—127, superieur 135—140, Trinidad 137—140, Madagascar 169, Elfenbeinkuste 125, Togo 110, Acera 120; ostale vrste brez izprememb. London po cwt: Accra 45, Trinidad, skladišče 61. Hamburg: Akra fini Mk. D1625.—, Akra dober Mk. 1575.—, Thome Superior Mk. 1850.—, Bahia Superior Mk. 1875.—, Bahia fina Mk. 1750.—, Sanchez srednja Mk. 1775.—, S. Arriba Mk. 2000.—, Machala Mk. 1675.—.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 109—110.50, Milan 1045—1090, London 1040 do 1045, Newyork ček 260—270, Pariz 1930—1950, Praga 299—300, Svica 4950 do 5150, Dunaj 4.60—4.70, Budimpešta 29—30; valuta: dolarji 260—269, avstrijske krone 6—6.50, rublji 15, marke 115—116, lire 1050. Jadranska banka 1400—1430. Ljub. kreditna banka 890—900. Trbov. premogokop. družba 850—865.

Beograd, valute: dolarji 67, marke 30, leji 48, levi 44; devize: London 260, Pariz 445, Praga 74.50, Dunaj 1.15, Berlin 28, Milan 269, Budimpešta 7.50.

Curiah, devize: Berlin 2.07, New-York 529, London 21.05, Pariz 38.70, Milan 22.40, Praga 5.70, Budimpešta 0.55, Zagreb 1.90, Bukarešta 3.30, Varšava 0.16, Dunaj 0.20, avstrijske žigosane krone 0.12.

Preskrbuje nakup in prodajo vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut. — Vrovljuje kupone in izrebane vrednostne papirje. — Preskrbuje nakazila in inkasso na vsa tu- in inozemska bančna tržišča. — Daje predjume (posojila) na vrednostne papirje.

OBRтна BANKA

LJUBLJANA, Kongresni trg 4. - Telefon 250.

Eskomptuje in vnovčuje menice. — Sprejema denarne vloge na tekoči račun ali pa na čekovni promet. — Hrani in oskrbuje vrednostne papirje, reviduje številke. — Dovoljuje vsakovrstne kredite.

Finansiranje obrtnih podjetij.

Vsakovrstne slamnike in klobuke

ima vedno veliko zalogo za gospode, dečke in deklice ter posebno izbiro najnovejših damskih modelov. **Franjo Cerar**, tovarna slamnikov
Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.

Različne torbice (cekarje), različna stojala za cvetlice, predpražnike itd. — V popravila se sprejemajo različni stari klobuki in slamniki v Ljubljani pri trdku Kovačević in Tršan, Prešernova ul. 5 na dv., vsako sredo in soboto

BRAKO MIRNA

najmoderneje urejena
tovarna za izdelovanje
= najraznovrstnejših =

pil

iz prvovrstnega materiala in v vsaki množini. Prevzemajo se tudi stare pile v novo nasekanje.

Brata Kolenc, Mirna, Dolenjsko

Cene zmerne.

Pazite na znamko: Brako, Mirna.

Izvršitev točna.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA
Čelenburgova ul. 1

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in
Srbsko banko v Zagrebu.

Kapital 20.000.000 K. - Rezerve okrog 6.000.000 K.

Brzjavni naslov: ESKOMPTNA. - Telefon interurb. št. 146.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge. - Nakup in prodaja: efektov, deviz,
valut. - Eskompt menic, faktur, terjatev. - Akreditivi.
Borza.

Medić, Rakovec & Zankl,

prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana.

D. z o. z.

Skladišče: Novisad.

Brzjavni: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:

Angleški laki:

COPAL VARNISH.
Kopalov lak za znotraj.
FINE COPAL VARNISH.
Fini kopalov lak
za znotraj.
SUPERFINE COPAL
BODY VARNISH.
Lak za kočije, najfin.
FINE COPAL CAR-
RIAGE BODY VARNISH.
Lak za kočije, fini.
PALE FLATTING
VARNISH SPRF.
Brusilni fini prep. ak.
PALE FLATTING
VARNISH UNIVERSEAL
Brusilni prepar. lak.
EXTERIOR COPAL
VARNISH FINE.
Fini zračni lak.
EXTERIOR COPAL
VARNISH SPRF.
Najfinejši zračni rap. lak
PALE SICCATIVE
FLUID
Sikatif, svetel.
DARK SICCATIVE
FLUID.
Sikatif, temen.
SPRF. WELLRIGHT
VARNISH.
Lak za kočijske sta
najfinejši.

English varnishes:

Angleški laki:

Priznane najboljša in
zanesljiva kakovost:
barve za obleke, vse
vrste barv, suhe in olj-
nate, mavec (Gips),
mastenec (Federweiss),
strojno olje, karbolinej,
steklarski in mizarski
klej, pleskarski, slikar-
ski in mizarski čopiči,
kakor tudi drugi v to
stroko spadajoči
predmeti.

English varnishes:

Angleški laki:

JAPAN BLACK
VARNISH.
Lak za gvozdje, Japan.
FINE JAPAN BLACK
VARNISH.
Fini črni japonski lak.
QUECK BLACK
VARNISH
Japan. lak s sikativom.
ISOLATING BLACK
VARNISH.
Izolirni lak.
LIQUID DRIERS PALE
Terebina svetla.
LIQUID DRIERS DEEP.
Terebina temna.
DAMAR VARNISH.
Damarov lak.
ENAMEL VARNISH
WHITE.
Emajl beli.
ENAMEL VARNISH
BLUE, RED, GREEN.
Emajl moder, rdeč,
zelen.
FINE ENAMEL
VARNISH WHITE.
Emajl beli, izredno fini.

„MERAKL“.
Lak za pode.

„MERAKL“.
Linoleum lak za pode.

„MERAKL“.
Emajlni lak.

„MERAKL“.
Brunoline.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priporočamo šped. tvrdko

Lud. Ševar vdova na Rakeku

katera izvršuje vse v to stroko spada-
joče posle kulantno in najhitreje.
Sprejema blago tudi v ocarinjenje.

Priporočila se tvrdka

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

tovarniška zaloga
šivalnih strojev

Igel in posameznih delov za vse sisteme
šivalnih strojev in koles, olje ter potreb-
ščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje
ter galanterijo na drobno in debelo.
Cene nizke! Postrežba točna

Na debelo:

Kava,
čaj, kakao,
sardine, olje, vinski
kis, bohinski in trapistov-
ski sir, salami, šunka in sla-
nina, ljutomersko stekle-
nično vino letnik 1917.
Rogaška
Slatina.

T. MENCINGER

Ljubljana, Resljeva cesta 3.

Lesna industrija Bratje Tavčar

Centrala Maribor
Telefon št. 245.

Podružnica Vuzenica
Telefon št. 1.

Ponuja
vsakorstni rezani
in tesani les.

„MESNA“ (lastniki Bratje Tavčar)

Družba z o. z. za izvoz v inozem-
stvo mesa, mesnatih in maščobnih
proizvodov.

Maribor

Kopališka ulica šte. 11.
Interurban telefon št. 245.

Kupuje

po najvišjih dnevnih cenah pitane
(tovljene)
svinje, govedo itd.

Hedžet & Koritnik — Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

MANUFAKTURNA
blagovnica na debelo